

Ob peti obletnici Osima

Čez nekaj dni, 10. t.m. bo preteklo natančno pet let, odkar sta tedanja zunanja ministra Italije in Jugoslavije, Rumor in Minič, podpisala v Osimu pri Anconi pogodbo, s katero sta obe državi dokončno uredili vprašanje meje, tako da od tedaj ni več sporna. Zunanja ministra sta podpisala tudi več listin, ki predvidevajo tesnejše sodelovanje med obema državama na mnogih področjih, zlasti na gospodarskem.

Vsi ljudje dobre volje po svetu so sklenitev te pogodbe toplo pozdravili, saj je bilo z njo odstranjeno žarišče sporov v tem kočljivem predelu Evrope, obe vladi pa sta dali zgled, kako države kljub različnim političnim in družbenim redom lahko plodno med seboj sodelujejo v korist svojih narodov in v korist miru na svetu. Osimski sporazum — s tem nazivom je namreč ta pogodba postala znana v mednarodni javnosti — pa je bil po splošnem priznanju v popolnem skladu z vsebino in duhom listine, ki so jo istega leta v Helsinkih podpisali predstavniki vseh evropskih držav ter Združenih držav Amerike in Kanade ter so jo mnogi smatrali tudi za prvi, neposredni rezultat helsinške konference o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Podpis pogodbe med Italijo in Jugoslavijo je pozitivno odjeknil tudi med slovensko javnostjo v zamejstvu, to je med slovensko narodno manjšino, ki je bila in je še prepričana, da urejeni, dobri odnosi med Italijo in Jugoslavijo morejo manjšini le koristiti, oziroma znatno prispevati k pravični ureditvi njenih problemov, zlasti k zaščiti njenih temeljnih pravic.

Pet let po podpisu osimskega sporazuma, ki gotovo pomeni začetek novega obdobja v odnosih med sosednima državama ob Jadranu, bi lahko naredili obračun opravljenega dela. Mislimo pa, da se ne motimo, če rečemo, da takšen obračun ne bi bil kdovekako vzpodbuden, saj je znano, da iz razlogov, ki bi jih bilo treba natančno proučiti, nikakor niso bile na primer izkoriščene možnosti za tesnejše sodelovanje na gospodarskem področju, kot je zelo jasno predvideno v sporazumu in kar bi koristilo predvsem prebivalstvu ob meji.

Povsem negativen pa bi po našem bil obračun, kar se tiče tistega dela sporazuma, kjer je govor o naši narodni manjšini.

(nadaljevanje na 3. strani)

Ameriško ljudstvo je izbralo Reagana

Zmaga skoraj 70-letnega Ronalda Reagana (6. februarja 1981 bo star 70 let) pri ameriških predsedniških volitvah 4. t.m. ni dejansko nikako presenečenje. Že v raznih prejšnjih člankih smo opozarjali na razočaranje, ki ga je povzročil v ameriški javnosti Jimmy Carter s svojo pasivnostjo do vseh velikih mednarodnih problemov in posebno še do vprašanja ameriških talcev v Iranu, ki je bilo Američanom iz razumljivih čustvenih in patriotičnih vzrokov še posebno pri srcu. Ta njegova pasivnost je povzročila, da so Združene države posebno zadnja leta predstavljala nekako veliko gmoto, ki kljub svoji potencialni moči ni bila več sposobna učinkovito reagirati v nobeni svetovni krizi. Sovjetska zveza se lahko v Afganistanu obnaša, kakor da bi Združenih držav sploh ne bilo. V Združenih narodih in v UNESCOu, za katere Združene države največ plačujejo, nima ameriška vlada dejansko skoro nobene besede več, če izvajamo pravico veta v Varnostnem svetu. V Afriki so se vsa štiri leta Carterjeve-

ga vladanja odvijali dogodki brez njega in ameriške navzočnosti. Isto se lahko reče o dogajanju v Srednji in Južni Ameriki. Carter se je odlikoval samo po tem, da ni nikjer učinkovito posegel vmes, niti da bi preprečil najhujša nasilja in pokole; če pa je že napravil kako potezo, je bila zgrešena ali prepozna.

Mogoče mu lahko štejemo v zaslugo posredovanje med Izraelom in Egiptom, katero pa je začel že Kissinger. Tudi na Kitajskem ni imel ravno nesrečne roke, a tudi tam je našel stvari že v teku. Mogoče se bo lahko reklo o njem, da je imel dobre namene in da je nekatere tudi skušal urediti, vendar ni imel dovolj odločnosti za to in predvsem ne dovolj sposobnosti. Na žalost se ni nikoli prikopal do tega, da bi si bil uredil pojme o svetovnem dogajanju in si napravil kak načrt, kako reševati probleme. Vedno je capljajal za sovjetskimi in drugimi pobudami in akcijami, nikoli ni znal odločno vzeti pobude v svoje roke.

dalje na 2 strani ■

Spet nov škandal, tokrat v zvezi s petrolejem

Italija ima novo vlado, ki je prejela zaupnico v obeh zakonodajnih zbornicah, vendar vse kaže, da se široka javnost zanjo kdovekako ne zanima, saj je zdaj predmet pozornosti vsega italijanskega tiska predvsem tako imenovani »petrolejski škandal«, se pravi vrsta kaznivih dejanj, ki so bila zagrešena pri prekupčevanju z naftnimi derivati. Po izjavah finančnega ministra Reviglia je zaradi davčnih utaj in goljufij državna blagajna imela v obdobju 1976-78 kakih 450 milijard lir škode. Listi pa so prejšnje dni navajali vsoto 2 tisoč ali še več milijard, ki so jih baje spravili v žep nepošteni trgovci, funkcionarji carine, finančni stražniki in drugi.

V zvezi s tem škandalom se vodi sodna preiskava v 18 italijanskih mestih, v zadevo pa je zapletenih veliko ljudi, med njimi baje tudi nekaj politikov.

Vrsto goljufij je prvi odkril neki polkovnik finančnih stražnikov iz Benetk, ki je o svoji preiskavi natančno poročal nadrejenim, vendar na začetku s celotno zadevo ni bilo nič, ker sta kar dva inšpektorja ugotovila, da je vse v redu, polkovnik pa je

moral zapustiti svoje službeno mesto v Benetkah, ker je bil premeščen drugam. Proti njemu je namreč z anonimnim pismom nastopila »skupina poštenih funkcionarjev« in to pismo je očitno zaleglo.

Med razpravo o zaupnici novi vladi je v senatu povzročil pravi potres nastop misovca Pisanoja, ki je v skladu z gonjo, katero že dalj časa vodi v svojem listu proti liku pokojnega Alda Mora in nekaterim njegovim ožjim sodelavcem, očital ministru za industrijo Bisagli, da je nekakšen voditelj »petrolejske mafije« in da je torej do grla zapleten v ta škandal. Očitke je Bisaglia seveda takoj zavrnil in sporočil, da je misovca že prijavil sodni oblasti zaradi obrekovanja. Od najožjih sodelavcev pokojnega Alda Mora se zadnje dni omenja predvsem njegov tajnik Freato, ki je baje že prejel poziv od sodne oblasti zaradi domnevnih kaznivih dejanj v zvezi s prekupčevanjem s petrolejem.

Vse torej kaže, da bo ta škandal še dalj časa predmet pozornosti italijanskega tiska, političnih krogov in seveda tudi sodne oblasti, kar utegne še bolj zaostri.

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 9. novembra, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Gostilna pri stricu Fičfriču«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 10. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Skladbe slovenskih in drugih jugoslovanskih avtorjev; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Kulturni dogodki; 12.40 Slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Tik-tak; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Boris Pasternak: »Doktor Živago«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 11. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Četrtekova srečanja; 12.30 Kulturne rubrike naših tednikov; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano; 16.00 »Mal' položil dar domu na oltar«, poslanstvo Ciril-Metodove šole; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 18.00 Sodobni italijanski deželni dramatik: Furio Bordon: »Roke«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 12. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Pod Matajurjan, osebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Boris Pasternak: »Doktor Živago«; 15.00 Nove plošče; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladi izvajalci — revija Zveze rdečih pevskih zborov 1979; 18.00 »Dvignjena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 13. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Slovenske banke in posojilnice na Goriškem; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 »Dvignjena zavesa«, gledališki trenutek doma in drugod; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrifonom; 15.00 Pišite, predvajali bomo; 16.00 Potovanje v Ameriko; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Poezija samospava; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Kulturne rubrike naših tednikov; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 14. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Stanje slovenskih šol v zamejstvu od leta 1945 do 1951/52; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Za ljubitelje operne glasbe; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Mednarodno tekmovanje »Cesare Augusto Seghizzi« 1980; 7b.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Kje je napaka; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Boris Pasternak: »Doktor Živago«; 16.00 »220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Slovenski priimki v Furlaniji in na Goriškem; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 15. novembra, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Koder teče, ondod moči; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Radijski koncert; 11.30 Beležka; 11.40 Folklorni odmevi; 12.00 »Bom naredu st'ždice, čjer so včas'b'le«, glasnik Kanalske doline; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Tomi na obisku; 14.30 Gremo v kino; 14.40 Glasba od A do Ž; 15.30 Neposreden prenos drugega polčasa nogometne tekme med Italijo in Jugoslavijo, veljavno za svetovno prvenstvo; 16.30 Poslušali boste; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski zbori na ploščah; 17.30 Na goriškem valu; 18.00 Aleksander Marodič: »Upor jezne gospodnje«, radijska komedija; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Ameriško ljudstvo je izbralo Reagana

■ nadaljevanje s 1. strani

Karkoli je delal, je delal kot človek, ki se ne zaveda, da je odgovoren za politiko in u sodo najmočnejše in najbolj bogate, zato pa tudi najbolj odgovorne sile na svetu. Lahko priznamo, da smo ga imeli ves čas — in ga imamo tudi danes — za dobrega, a ne preveč brihtnega in bolj slabo izobraženega človeka. Pred političnimi problemi v svetu je stal kot sloviti bik pred zaprtimi vrati. Temu pa se končno, glede na izobrazbo, ki jo je dobil v pomorski akademiji, niti ni čuditi. Njegovo rodno vas Plains v Georgiji pa bi lahko primerjali po vlogi in slovesu našim slovitim Butalam. Bil je tisti tip poštenjaka, ki se ga je bati, če ni brihten, in povrh je imel še smolo, da ima brata, ki mu je ravno pred volitvami s svojimi kravjimi kupčijami z Gedafijem — bolje rečeno s svojo korumpiranostjo — mnogo škodoval. Tako odhaja Jimmy Carter z odra zgodovine ZDA in vsega zahodnega sveta kot razočaranje.

Kaj je pričakovati od Ronalda Reagana? Po njegovih življenjskih podatkih in dosežanjih izjavah sodeč, tudi ne bogve kaj. Možna pa so presenečenja. Simpatičnejšega v primerjavi s Carterjem, kateremu je bilo že v mladosti z rožicami postlano, pa g dela to, da je tipičen ameriški »selfmade-man«, človek, ki se je priboril od spodaj, iz skromnih razmer. V življenju je že marsikaj okusil, med drugim je bil filmski igralec in sindikalni predstavnik te kategorije. Ko se je vrgel v politiko, je postal guverner Kalifornije, kjer se je izkazal s tem, da je ozdravil javne finance, pa tudi s tem, da je obnovil v tej »državi« smrtno kazen. Težko je določiti njegov odnos do rasnega vprašanja, ki je v Združenih državah, kot vemo, zelo važno. Medtem ko je Carter kljub temu, da je doma na jugu Združenih držav, veljal za prijatelja črncev (a ti mu kot sinu nekdanjih »padronov« vseeno niso zaupali, ker kaže, da so prav ti s svojimi glasovi nagnili tehtnico na Reaganovo stran), se zdi Reagan bolj brezbrizen v tem pogledu. Bati pa se je, da tudi on nima velike izobrazbe, kar zadeva zunanjepolitične zadeve in svetovne probleme na splošno. Vsaj v začetku se bo gotovo težko znašel. Veliko bo odvisno od njegovih sodelavcev. Sovjetska zveza se ne veseli njegove izvolitve, ker meni sovjetska diplomacija, da bo imela v njem tršega nasprotnika, kot je bil Carter, ki je posebno v zadnjem času popuščal na vsej liniji ter se zadovoljeval (mi-

sleč, da bo zadovoljil tudi druge) s simboličnimi dejanji, kot je bil npr. bojkot olimpiade v Moskvi ali zapora za prodajo ameriške pšenice Sovjetski zvezi kot sankcija za vpad v Afganistan, a oboje je motilo Sovjete toliko kot brenčanje muhe v temi, tem manj, ker je bila zapora prodaje žita nedavno molče odpravljena, da bi si zagotovil Carter glasove farmerjev, velikih pridelovalcev pšenice, ki so bili prizadeti zaradi te zapore.

O Reaganu je znano tudi to, da ne sovraži filmskih igralk. Obratno. Obe njegovi ženi (od prve se je ločil) sta bili filmski igralki. Ima tri hčere in posinovljenca Michaela. Svoječas je sodeloval s proslulim Mac Cartyjem v gonji proti levičarjem, posebno komunistom, vendar se je pozneje odmaknil od desničarskih skrajnežev. Vsekakor njegova politična podoba za zunanji svet ni prav jasna. Američani vidijo v njem tipičnega Američana z »Divjega Zahoda«, moža, ki zna jahati in rad nosi kovbojski klobuk ter jim predstavlja zato romantični mit »trde« in »prave« Amerike. Zato pričakujejo od Reagana, da bo pravo nasprotje Carterja: da bo bolj moški, da bo manj cedil pobožne fraze, a bolj ljubil dobra dejanja, da bo manj besedičil o miru in pravičnosti na svetu, a da bo več storil v ta namen. Sicer pa bomo videli.

Čudnemu in zastarelemu sistemu ameriških predsedniških volitev je pripisati, da pridejo na vrh taki »slučajnosti« kandidati, ne pa možje, ki bi bili javnosti že z vsem svojim dotedanjim življenjem in s svojim mišljenjem jamstvo za dobro vladanje in za dosledno linijo v notranji in zunanji politiki. Prepričani pa smo lahko, da je ameriški politični in volivni sistem tudi dokaj trdno jamstvo proti vsakemu poskusu kake diktature ali avanture v zunanji politiki. Tudi nepopolna demokracija je še vedno boljše kakor najboljše diktatura. Združene države so najboljši in najočitnejši dokaz za to.

—o—

SCHMIDT IN JANEZ PAVEL II.

Glasnik nemške zvezne vlade Bolling je sporočil, da se bo kancler Schmidt sestel s papežem Janezom Pavlom II. med obiskom, ki ga bo papež opravil v Zvezni republiki Nemčiji prihodnji mesec. Glasnik je dodal, da še niso določili datuma in kraja sestanka.

Sindikati proučujejo novo stvarnost

V Rimu je zasedalo osrednje vodstvo sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL in med drugim odobrilo daljši dokument, o katerem bo tekla razprava na velikem sindikalnem zborovanju, ki bo sredi prihodnjega januarja v Milanu. Na vsebino dokumenta so seveda močno vplivali zadnji dogodki v zvezi z zadevo Fiat. Vodstvo sindikalne federacije je namreč ugotovilo, da je nastala nova dejanskost, ki jo sindikalno gibanje mora vsekakor upoštevati.

V dokumentu je med drugim rečeno, da se gospodarske smernice nove Forlanijeve

vlade bistveno ne razlikujejo od smernic prejšnje vlade. Dokument pa zelo obširno obravnava vprašanje sindikalne demokracije, pri čemer naglašja, da je treba odpraviti vzrok hude krize v odnosih med sindikatom in delavci. V tej zvezi dokument opozarja, kako je nujno določiti nova sredstva in nove postopke pri izoblikovanju sklepov, pri čemer je treba skrbeti zlasti za večjo udeležbo in za večje sodelovanje delavcev. V zvezi z različnimi oblikami sindikalnega boja je v dokumentu rečeno, da je treba te oblike stalno preverjati i

Častitljiv jubilej Boža Milanovića

Pred kratkim, 10. oktobra letos, je v Pazinu obhajal 90-letnico rojstva znani istrski duhovnik dr. Božo Milanović. Ob tej priložnosti se nam zdi primerno, da se ga spomni tudi naš list, saj je slavljeneec dolga leta živel v Trstu in je tudi sicer v narodnoobrambnem boju bil tesno povezan s slovenskimi duhovniki in javnimi delavci zlasti v obdobju med obema vojnama.

Dr. Božo Milanović se je rodil 10. oktobra 1980 v Kringi (Tinjan), gimnazijo je dokončal v Pazinu, bogoslovje pa v Gorici. Kot študent je bil izvoljen za predsednika Akademskega društva »Dobrila« za Istro. Bogoslovni študij je nadaljeval in zaključil z doktoratom na Dunaju. Vrnil se je v Istro, ki je medtem že pripadla Italiji in dobil službo v rodni Kringi. Dr. Milanović se je poleg duhovniških dolžnosti takoj oprijel tudi narodnoobrambne dela in kot blagajnik Tiskovnega društva v Pazinu poskrbel za ponovno izhajanje »Pučkega prijatelja«. Leta 1920 so fašisti tako poškodovali tiskarno v Pazinu, da so list odslej morali tiskati pri »Edinosti« v Trstu. Po parlamentarnih volitvah leta 1921 so se nasilja istrskih fašistov tako povečala, da je bilo njegovo življenje v nevarnosti, zato je bil prisiljen preseliti se v Trst, kjer je bil nameščen kot kaplan pri Sv. Ivanu. Nadaljeval je z delom v korist istrskega hrvaškega prebivalstva ter kot tajnik, blagajnik in upravnik »Društva sv. Mohora za Istru« skrbel za redno izhajanje hrvaških knjig, koledarjev in molitvenikov v času, ko je fašistični režim prepovedal izhajanje vseh hrvaških in slovenskih časnikov v Julijski krajini. Stalno se je zanimal tudi za hrvaške dijakke v koprskem malem semenišču in v njih krepil čut narodne pripadnosti. Leta 1941 je bil interniran v Bergamo, odkoder se je leta 1943 vrnil v Trst.

Po osvoboditvi se je aktivno vključil v

boj za priključitev Istre k Jugoslaviji in v tem navduševal tudi ostalo hrvaško duhovščino. Vodil je delegacijo treh istrskih duhovnikov, ki se je pred zavezniško razmejitveno komisijo izrekla za Jugoslavijo in ob tem kot znanstveno argumentacijo izročil statistiko hrvaških, slovenskih, italijanskih in mešanih župnij v Istri. Kot član jugoslovanske delegacije se je udeležil pariške mirovne konference in pred mednarodno javnostjo pojasnjeval stališča istrskih Hrvatov. V Pazinu je deloval kot ravnatelj semenišča in gimnazije, vodil je »Društvo svečnikov sv. Ćirila i Metoda« in »Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda« v Pazinu, ki še danes podobno kot Mohorjeva

družba pri nas pošilja vsakoletni knjižni dar med istrske Hrvate.

Pomembna je tudi publicistična in historiografska dejavnost dr. Milanovića, saj je po vojni izdal več knjig o istrski zgodovini. Tako je leta 1967 izšel prvi del knjige »Hrvatski narodni preporod u Istri«, leta 1973 pa njen drugi del. V obeh knjigah nam je razkril marsikaj še neznanega iz burne istrske preteklosti zadnjih 150 let. Leta 1976 je izdal spomine pod naslovom »Moje uspomene«, v katerih opiše tudi številne slovenske primorske javne delavce polpretekle dobe. Leta 1973 ga je predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo, s cerkvene strani pa je dobil častna naslova prelata in apostolskega protonotarja.

Dr. Milanoviću, našemu dolgoletnemu bralcu in naročniku, ob visokem življenjskem jubileju iskreno čestita tudi naš list!

Prvi ukrepi vlade: višji davki

Vlada je imela prejšnji petek sejo, ki je bila posvečena davčnim ukrepom. Odobrila je tri davčne ukrepe, ki hočejo nadzorovati likvidnost notranjega povpraševanja ter povečati davčne dohodke. S slednjimi naj bi financirali konkurenčnost italijanske industrije ter podprli zaposlovanje. Razni predpisi so vzeti iz protiinflacijskega odloka prejšnje vlade, katerega je bil parlament zavrnil in s tem povzročil padec vlade.

Davčni ukrepi so trije ter ima prvi obliko zakonskega odloka, druga dva pa obliko zakonskih osnutkov. Prejšnjo vlado so kritizirali, da preveč operira z odloki.

Zadnji zakonski odlok uvaja nujne davčne ukrepe, ki se tičejo zlasti stopenj proizvodnega davka ter davka IVA za nekatere petrolejske proizvode. Zaradi tega bencin-super odslej stane 775 lir za liter, normalni bencin 740 lir, gazolin za avtomobil

337 lir in metan za avtomobile 407 lir. Gazolin za kurjavo so podražili za 8,32 lire pri proizvajalcu ter lahko nafto za kurjavo za 9.967 lir pri toni. Davek IVA gradbenih podjetij za prodajo nepremičnin je znižan za dva odstotka, medtem ko je normalna stopnja davka IVA povišana od 14 na 15 odstotkov. Stopnja IVE za knjige znaša 2 odstotka razen za antikvariat. Predujem za plačanje davka na dohodke pa je povišan od 75 na 90 odstotkov. Fizične osebe morajo predujem plačati pred koncem novembra. Drugi davčni ukrep — kot rečeno — tvori zakonski osnutek, ki ponovno vsebuje razne davčne predpise iz zapadlega protiinflacijskega odloka. Gre predvsem za združitev raznih stopenj davka na dodatno vrednost IVA.

Tretji davčni ukrep spreminja davčne stopnje za obdavčenje dohodkov fizičnih oseb, da bi zmanjšali inflacijski pritisk na srednje ter srednje-nizke dohodke. Pri tem je treba še poudariti, da ta zakonski osnutek podaljšuje razne davčne olajšave, ki bodo zapadle 31. decembra letos.

Od dohodkov fizičnih oseb bo mogoče v celoti odbiti izdatke za zdravnike. Vključen je odtegljaj 6 odstotkov za delavce, ki so plačani iz dopolnilne blagajne. Predujmi, katere morajo plačati banke za vloge, pa so povečani od 33 na 45 odstotkov.

Za Tržaško ozemlje je važen predpis, da je podaljšana oprostitev krajevnega davka na dohodke ILOR.

Se nekaj pojasnil glede tretjega davčnega ukrepa, ki zmanjšuje obdavčenje srednjih ter srednjenizkih dohodkov fizičnih oseb.

Tako sta po novem združena prva dva oddelka dohodkov od nič do štirih milijonov ter bo zanju veljala skupna davčna vsota 10 odstotkov. Za dohodke od štirih do 6 milijonov lir na leto bo v bodoče veljala davčna stopnja 18 odstotkov, medtem ko sta bili doslej v veljavi davčni stopnji 16 in 19 odstotkov. Spremenjene so davčne stopnje in število oddelkov dohodkov do 25 milijonov lir. Število oddelkov dohodkov in s tem davčnih stopenj so znižali od 33

(Dalje na 4. strani)

Ob peti obletnici Osima

■ nadaljevanje s 1. strani

Pet let po podpisu sporazuma namreč slovenska narodna manjšina v Italiji še vedno čaka, da se izvedeta črka in duh te pogodbe, da se ji skratka z zakonom zagotovijo njena zaščita, njen obstoj in nadaljni razvoj. V tem času smo celo doživeli, da so rimski birokratski krogi hoteli pogodbo po svoje tolmačiti, in sicer v smislu, češ da ta velja le za Slovence, ki prebivajo na ozemlju biše cone A Svobodnega ozemlja in da torej pogodba ne zadeva tudi pripadnikov manjšine na Goriškem in v videmski pokrajini. Naši javnosti so dalje znane hude težave, s katerimi se morajo ubadati slovenski člani komisije pri predsedstvu vlade, ki bi morala pripraviti osnutek norm za globalno zaščito Slovencev Italiji, kot je bilo obljubljeno ne samo na ravni rimske vlade, temveč tudi na ravni parlamenta, se pravi zakonodajne oblasti.

Glede na takšno stanje je jasno, da se Slovenci v Italiji ne moremo veseliti pete obletnice podpisa osimske pogodbe, saj smo v tem obdobju doživeli veliko razočanja

ranja spričo dejstva, da se naše življenjske zadeve dejansko niso premaknile z mrtve točke, in zlasti spričo dejstva, da v Italiji ni jasne politične volje za pošteno ureditev manjšinskih problemov. Nič čudnega torej ni, če se glede na kopico lepih besed, ki smo jih slišali in jih tu pa tam še slišimo o pomembni vlogi, ki bi jo manjšina morala opravljati v odnosih med obema državama in njunimi narodi, čedalje bolj utrjuje v nas občutek, da se nekdo hoče iz nas norčevati in da bi nas večina na italijanski strani rada uspravala, da bi nato asimilacija oziroma naša narodna smrt bili na zunanaj manj vidni in manj boleči.

Gre seveda »za račune brez krčmarja«, saj smo prepričani, da je in da bo tudi v prihodnosti v naših ljudeh še vedno toliko volje, vztrajnosti in odločnosti, da bodo prizadevanja in boj za pravično ureditev naših problemov kronani v uspehom. Polpretekla zgodovina pa bi morala naše italijanske sobesednike naučiti, da se tudi njim splača imeti Slovence za dobre sosede in ne narobe.

Odrivana pokopališča

Vreme letos ni bilo naklonjeno tistim, ki so za Vse svete in Dan vernih duš hoteli obiskati pokopališče, da bi obiskali svoje rajne, jim okrasili grobove s cvetjem in prižgali na njih sveče ter tako izpričali svojo povezanost z njimi, povezanost spomina, ljubezni in hvaležnosti. Večini ljudi pomeni tak obisk tudi dejanje tolažbe in zaupanja, da smrt ni nekaj absolutnega in da uravnava stvarstvo božja moč, ki premaguje tudi smrt in da se bodo zato nekoč spet lahko združili s svojimi dragimi, ki so umrli pred njimi.

Dež in burja sta preprečila starejšim

Josip Vidmar o narodnosti

Pred kratkim je obhajal Josip Vidmar, eden največjih slovenskih esejistov in literarnih ter gledaliških kritikov, svoj 85. rojstni dan. Ob tej priložnosti je treba opozoriti na njegov odnos do problema narodnosti ali bolje rečeno o narodnosti in njenem pomenu za človeka.

Josip Vidmar je ena tistih kulturnih osebnosti, ki se niso nikoli izmikale problematiki narodnosti. To je tem zanimivejše, ker se je v predvojnem času, ko je bil literarno najbolj aktiven, prišteval k takoimenovanemu liberalnemu taboru v Sloveniji, ki je bil v političnem pogledu dokaj hladen, če ne naravnost neobčutljiv za slovenske nacionalne probleme in se je nagibal bolj k takoimenovanemu jugoslovanstvu. Vidmar pa je vse svoje življenje v kulturnem pogledu odločno zagovarjal slovensko nacionalno individualnost in pravice slovenskega jezika. V času ostre diktature v stari Jugoslaviji je napisal knjigo »Kulturni problemi slovenstva« o pravici slovenskega naroda do lastne kulture in jezika, pa tudi v povojnem času je ostal občutljiv za slovenske nacionalne probleme. O tem priča intervju, ki ga je dal za svoj 85. rojstni dan za Nedeljski dnevnik. V njem je izjavil med drugim: »Človeški duh se ne more drugače manifestirati kakor v narodnosti, se ne more javljati drugače kakor z neko svojsko imanentno strukturo, ki je ravno narodnost; zato tudi v strogem pomenu besede ni splošno človeške kulture, marveč so samo narodne kulture, kulture kot izraz človeškega duha, ki je podrejen zakonom narodnosti.«

Na vprašanje, kako se narodnost izraža v kulturi, je Vidmar odgovoril: »Nekdo, ki je velik in pomemben, nosi v sebi poleg drugih velikih lastnosti tudi s posebno močjo začrtano osnovno duhovno shemo svojega naroda. To dejstvo povzroča, da se je v delu takih mož s posebno določenostjo izražal narodni značaj. Njihovo delo je mogočen pripomoček za osveščanje in poučevanje narodov o lastni in duhovni naravi. Zato jih ljudstva imenujejo svoje predstavnike in voditelje. Življenjska in kulturna volja narodov se spontano in skrivnostno osredotoča v njihovih največjih duhovnih in kulturnih predstavnikih. In še: komur je za kulturo, komur je za čistost življenja, mu mora biti za moralno zdravje; tega pa ni, kjer ni ponosne narodne zavesti in ponosnega narodnega izživljanja.«

S tem je Josip Vidmar na večer svojega življenja potrdil svojo zvestobo slovenski narodni misli in narodni individualnosti ter ponovno potrdil pomen narodne zavesti in to seveda ne le za pisatelja, ampak za vsakega človeka.

ljudem, otrokom in bolehnim, da bi bili ta dva dneva obiskali pokopališče. Po vsem Tržaškem je vladalo tako slabo vreme, kot je izjema celo sredi zime. Toda ljubezen do dragih pokojnih veliki večini ljudi le ni dala, da bi bili ostali doma, in tako so bila pokopališča tudi letos oba dni vendarle močno obiskana.

V duhu pojmovanja, da smrt ni nekaj dokončnega in da so cvetje in sveče le simboli neminljive ljubezni in upanja na svidenje, ločitev, ki jo povzroči smrt, tudi ni nekaj strašnega, ampak naraven pojav, kakor odmiranje cvetic ali padanje drevesnega listja v jeseni. Dobro vemo, da bo spet prišla pomlad, ko bodo vrtovi in trate spet bujno pisani od cvetja in bodo drevesa šumela v pomladnem vetru v razkošnem cvetju in nežnem listju, nato pa bodo spet rodila svoje sadeže, bodisi divje, v hrano pticam, ali užitne in sladke tudi za ljudi. Vse je en sam nepretrgan cikel življenja, smrt in gnitje sta v njem le člen v verigi brez konca.

Ganljivo je, kako so že davne in tudi od naše Evrope kar najbolj oddaljene civilizacije pojmovala povezanost živih in mrtvih na ravni, ki presega naše čutne zaznave. Simbole tega sožitja in upanja na načaljnje življenje v nadnaravnem svetu so vrezovale in vklesavale v nagrobne spomenike, v kamen ali trpežen les. Grobovom so posvečali enako skrb kakor bivališčem živih, mnogokrat celo še večjo. Za pokopališča so izbirali najlepše kraje, a vedno v bližini bivališča živih, da so tako tudi s tem poudarili neločljivo občestvo živih in mrtvih.

Le današnji čas nekoliko odstopa od te starodavne tradicije. Nekateri moderni ljudje in krogi ne le, da se branijo misli na smrt in na tisto, kar smrt pomeni in kar bo prišlo potem, ampak bi radi smrt sploh iz-

brisali iz svojih misli. Zato ne marajo niti pokopališč. Hoteli bi jih izničiti, eliminirati, kot pravijo. Ne dajo več, da bi se s širjenjem in večanjem mest širila tudi pokopališča, ampak jih tiščijo v nekdanjih mejah, ko so imela mesta morda komaj četrmino toliko prebivalstva kot danes. Zemljišča so danes, pojmovana zgolj kot stavbišča, po njihovem preveč draga in dragocena, da bi jih mogli odstopati za mrtve. Na njih hočejo graditi stanovanjske hiše in tovarne, šole in trgovine. Zato odrekajo prostor mrtvim; njihovim grobovom in spomenikom. Družinam odrekajo pravico do družinskega groba, razen če je bila kaka družina že svoj čas toliko bogata, da si je lahko kupila svoj grob in postavila lastno grobnico. Druge družine so danes obsojene na to, da bo grob njihovega dragega čez deset let izginil, spomenik se bo znašel prevrnjen v kakem odročnem kotu pokopališča, če ne na smetišču, in kosti bodo spravili bogve kam.

Morda bo kdo dejal, da to ni važno. Toda tudi v tem se izraža bistvo, duša določene družbe, določene civilizacije. In tak brezbrizen, zgolj utilitarističen, koristolovski odnos do zadnjega počivališča mrtvih ne govori v prid naše civilizacije. Vanjo bi morali vdahniti novega duha, predvsem pa več ljubezni. Samo tak človek, ki ne čuti spoštovanje in ljubezni do živih, do svojih soljudi, ne čuti ljubezni in spoštovanja niti do mrtvih, med katere pa se bo prej ali sle preselil vsakdo izmed živih, vsakdo izmed nas.

—o—

PRVI UKREPI VLADE: VIŠJI DAVKI

(Nadaljevanje s 3. strani)

na 26. Na ta način bodo kljub inflacijskemu naraščanju srednji dohodki fizičnih oseb, predvsem delavcev in uradnikov, manj obdavčeni.

Krstna predstava vesele žaloigre »Bil je Škrjanec«

V petek, 7. novembra, bo Slovensko stalno gledališče v Trstu predstavilo svojo drugo premiero. To je delo Ephraima Kishona »Bil je Škrjanec«, ki beleži po raznih evropskih gledališčih izreden uspeh.

Ephraim Kishon je namreč eden izmed najbolj znanih izraelskih pisateljev. Rodil se je v Budimpešti leta 1924 in se je leta 1949 preselil v Izrael, kjer si je privzel novo ime. Tu se je po dolgem in težavnem delovnem procesu iz pisatelja v madžarskem jeziku spremnil v judovskega pisatelja. Kishonu je bilo gledališče od zmeraj zelo blizu. Kot velik poznavalec scenskih mehanizmov in psihologije igralcev, ki so vedno bili tarča njegovega humorizma, se je kot dramatik kmalu proslavil tako v Broadwayu kot v Ankari, v Hamburgu kot v Buenos Airesu.

V svojem delu »Bil je Škrjanec« si Ephraim Kishon zamišlja, da se zgodba o Romeu in Juliji ne zaključi s smrtjo obeh ljubimcev, kot je to predvidel Shakespeare. Njegova različica veronskih ljubincev je zasidrana v našem času. Osnov-

no izhodišče dela je polno sodobnih motivov in iz sodobnosti porojenih problemov, ki mučijo oba zakonca. Komedija nima kakih posebnih visokotelečnih pretenzij, je pa hkrati zabavna, duhovita in tako vsebinsko kot tudi teatralično pestra.

V delu nastopajo Mira Sardoč, Stane Starešič in Jožko Lukeš pod režijskim vodstvom Mirana Herzoga. Dramaturški sodelavec je Borut Trekman, ki je Kishonovo delo tudi prevedel. Scenska oprema je delo Melite Vovk, kostume pa je izdelala Alenka Bartl. Za izvirno scensko glasbo je poskrbel Aleksander Vodopivec, ki jo pri predstavi tudi sam izvaja na klavir.

—o—

»BAZOVICA 1930« V DSI V TRSTU

V ponedeljek, 10. novembra, bo Društvo slovenskih izobražencev nadaljevalo svojo redno sezono srečanj z razgovorom na temo »Bazovica 1930«. Diskusijo bo uvedel prof. Jože Pirjevec. Začetek ob 20.15.

Obisk goriškega župana v Novi Gorici

Točno mesec po izvolitvi, to je 4. novembra, je goriški župan dr. Scarano bil na uradnem obisku pri predsedniku Šušmelju v Novi Gorici; šlo je za prvi uradni obisk v sosednem mestu, sestanek ni bil sicer delovnega značaja, vendar sta najvišja predstavnika obeh Goric v daljšem razgovoru pretresla vrsto vprašanj, ki zahtevajo skupno obravnavanje in rešitev. Na sestanku so bili prisotni še generalni tajnik goriške občine, predsednik Izvršnega sveta Stojan Vodopivec in Gabrijel Leban, ki je pri novogoriški upravi odgovoren za stike z italijanskimi občinami. Župan Scarano je opravil ta obisk najprej v Novi Gorici, potem ko je obiskal župane glavnih mest v naši deželi. Zatem pa je hotel najprej obiskati upravitelje sosednega mesta in s tem poudariti, kako važno je nadaljevati v po-

mest sta nato prešla k razpravljanju o številnih skupnih pobudah, kojih trenutni položaj predstavlja; govor je bil o odprtju novega mejnega prehoda v Vrtojbi, o urejanju vodnega režima na Soči, o možnosti oziroma okrepitvi ekonomskega in industrijskega sodelovanja med obmejnimi prebivalstvom, o skupnih pobudah na kulturnem področju in še o drugih področjih, kjer bi bilo mogoče razviti koristne oblike kooperacije. Konkretno sta se goriški župan in

novogoriški predsednik dogovorila o nujnosti, da bi poživili delovanje vseh tistih komisij, ki so bile v preteklosti ustanovljene na medobčinski ravni; glede vsakoletne razstave risb dijakov iz Gorice in Nove Gorice pa je bilo določeno, da se letos priredi natečaj po šolah s spisi o sodelovanju na meji. Ob zaključku je župan Scarano povabil delegacijo Skupščine mesta Nova Gorica na obisk v Gorico, kjer bi se srečali z občinskim odborom za boljše medsebojno spoznavanje in za določitev smernic bodočega sodelovanja med obema občinama.

Seja občinskega sveta v Sovodnjah

Na zadnji seji občinskega sveta v Sovodnjah je tekla razprava o delih na gradbišču občinske telovadnice; kot znano je prišlo do zastoja zaradi stečaja podjetja Cesia, ki bi morala dela izvajati. Na seji, ki je bila v petek, 31. oktobra, pa je občinski svet odobril sklep ožjega odbora o sklenitvi pogodbe s podjetjem Palma, ki bo na objekt dogradilo streho in izvedlo vsa ostala potrebna dela, s katerimi bo zagotovljeno pokritje telovadnice in bo objekt zavarovan pred vremenskimi nevarnostmi. Celoten strošek bo znašal približno 67 milijonov lir; ostala dela pa bo mogoče nadaljevati šele prihodnje leto, ko bo zaključen postopek stečaja s podjetjem Cesia. Na dnevnem redu občinske seje so bile še druge važne točke, tako na primer porazdelitev podpor kulturnim, športnim in drugim organizacijam, ki delujejo v občini. Za porazdelitev se je občinski odbor držal lanskega kriterija in upošteval delovanje raznih društev ter podelil podpore na podlagi lanske delitve (za katero so se domenili predstavniki društev). Ena izmed točk je bila tudi volitev članov v razne komisije; za preglednike računov za lansko leto so izvolili Božo Pižent, Bernarda Florenina in Branka Černica; v občinski komisiji za seznam ljudskih hiš bosta Joško Prinčič in Branko Černic. Občinski odbor je od sveta dobil pooblastilo, da sproži postopek za razlastitev zemljišča, ki naj bo namenjeno za socialni center. Župan Vito Primožič je ob zaključ-

ku poročal o predlogu, da bi tudi Sovodnje vsako leto proslavljale svoj občinski praznik in da bi prvi bil prihodnje leto, ko bo poteklo trideset let od obnove občine. Kot znano je tudi sovođenjska občina v Kraški gorski skupnosti; pred kratkim je bila skupščina tega organizma, na kateri so se predstavniki sovođenjske občine (tako svetovalci večinske liste kot SSk) vzdržali, ko se je glasovalo o porazdelitvi sredstev tretjega izrednega posega. Sovodnjska občina je bila sedaj kakor pri drugem posegu prikrajšana, saj je dobila samo devet milijonov lir za kulturno dejavnost, medtem ko ni govora o nujnem prispevku za ureditev cestnega odseka med Gabrijami in Vrhom. Zaradi tega so se predstavniki sovođenjske občine odločili, da se vzdržijo; bi mogli reči, da niso imeli prav.

—o—

KONCERTNA SEZONA V GORICI

Poleg številnih glasbenih sezon in samostojnih koncertov v priredbi goriške občine in drugih organizacij, je za leto 1980/81 izdelan tudi program koncertov, ki jih prireja Glasbena matica v sodelovanju z ZSKP in ZSKD. Letošnji abonma predvideva šest koncertov, ki bodo od 27.11. do 22. aprila 1981. Prvi koncert bo v palači Attems in sicer 27. novembra, ko bo nastopila Komorna skupina iz Gorice; na drugem glasbenem srečanju bo nastopil Consortium Musicum (17. decembra v Avditoriju); za tem bo gost Komorni orkester iz Maribora (20. 1. 1981 v Avditoriju); klavirski recital Günterja Ludiga bo v Attemsovi palači 20. februarja; peti koncert bo v Avditoriju 2. aprila z Ensemble Slavko Osterc; zadnji gost v tej sezoni bo violinist Črtomir Šiškovič in sicer 22. aprila v Avditoriju. Redni abonma stane 10 tisoč lir, mladinski pa 6.000. Vpisovanje na sedežu Glasbene matice v ul. Croce, tel. 84508.

—o—

ŠTEVILO SPLAVOV V ITALIJI

Iz podatkov, ki jih je objavil osrednji statistični urad, izhaja, da je bilo lani v Italiji kakih 188 tisoč prostovoljnih prekinitev nosečnosti ali splavov. Na vsaki 1000 novorojencev je torej bilo 280 splavov. Največ prekinitev nosečnosti so lani zabeležili v Lombardiji, in sicer 31 tisoč 230. Nato pridejo Emilija Romagna, Piemont in Lacija. Najmanj prekinitev nosečnosti pa je bilo v Dolini Aoste, Molizeju in Basilikati.

III. mirenska kulturna jesen

Na Mirenskem Gradu
bo

v nedeljo, 9. t. m., ob 17. uri

KONCERT

Nastopila bosta:

HUBERT BERGANT — orgle

SAMO VREMŠAK — bariton

Vabljeni!

litiki sodelovanja s slovenskimi mesti; v programu ima tudi obisk pri predsedniku mestne skupščine Ljubljana in drugih.

Na srečanju v Novi Gorici je goriški župan potrdil veljavnost političnega sodelovanja ob meji, ki je bilo začrtano v preteklosti; to sodelovanje zadobiva danes še večji pomen, ker prihajamo vsedanji fazido realizacije konkretnih postavk iz Osimskega sporazuma; važno je, da se potrdi tu na meji tista politična volja po nadaljevanju dobrososedskih odnosov, ki so temelj vsakega konkretnega in uspešnega sodelovanja. Med ragovorom je bila z obeh strani poudarjena ta potreba in izražena želja, da bi v največji odprtosti in iskrenosti reševali skupna vprašanja. Najvišja predstavnika

Srečanje gospodarstvenikov v Novi Gorici

Pretekli teden je bilo v Novi Gorici srečanje gospodarstvenikov naše dežele in severnoprimorske regije. Številna delegacija združenja male industrije (API), v kateri so bili predstavniki pokrajine Gorica, Pordenon in Viden, se je sestala z zastopniki slovenske gospodarske zbornice in drugih gospodarskih organizacij ter bančnih zavodov. Ugotovljeno je bilo, da sedanje potrebe narekujejo iskanje novih, višjih kvalitete v medsebojnem sodelovanju, predvsem v upoštevanju novih možnosti, ki jih predvidevajo Osimski sporazumi. Blagovna izmenjava se je pozitivno razvijala v preteklosti v okviru določil tržaškega in goriškega sporazuma; danes se nakazuje potreba, da se ta določila preoblikujejo in omogočijo izmenjavo polizdelkov in proizvodnjo industrijskih izdelkov, ki bi bila v kooperaciji med italijanskimi in jugoslovanskimi pod-

jetji. Gospodarstveniki na obeh straneh so začrtali program za bodoče oblike sodelovanja in potrdili potrebo po čim večji okrepitvi tega področja, ki je za obmejno prebivalstvo velikega pomena.

—o—

»ZILJSKA OH CET« V GORICI

Koroški Slovenci in folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane bodo prihodnje nedeljo gostje goriških Slovencev. Nastopili bodo v Katoliškem domu in predstavili Ziljsko ohcet (Vahcīt pr Zile) v besedi, glasbi in plesu. Vseh nastopajočih je nad šestdeset in sicer zbor iz St. Jakoba v Rožu na Koroškem, folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane in recitatorji. Nastop bo v nedeljo, 9. novembra ob 16.30 v Katoliškem domu.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Knjižica »Nietzschejeva tragičnost« Edvarda Kovača

V zbirki knjižic »Izbrana predavanja«, ki jih izdaja glasilo frančiškanske župnije v Ljubljani »Naše tromostovje«, je izšla pred kratkim knjižica z naslovom »Nietzschejeva tragičnost«, ki prinaša predavanje mladega filozofa frančiškana Edvarda Kovača. To predavanje o Nietzscheju je imel letos aprila.

V uvodu pravi: »Friedrich Nietzsche je ena največjih postav v duhovni zgodovini Zahoda, usodno bitje, ki nas sili, da sprejemamo nove odločitve, da sprejememo strašen vprašaj na poti, ki jo določata dediščina antike in dva tisoč let staro krščanstvo in po kateri hodi evropski človek še danes. Nietzsche je zasumil, da je ta pot napačna, da je misel zablodila in da se je treba vrniti nazaj. To pa bi pomenilo zavreči vse, kar je dotlej veljalo za »sveto«, »dobro« in »resnično«. Nietzschejevo ime je povezano z radikalno kritiko religije, filozofije, znanosti in morale. Spet postaja moderen, ker čutimo, da pripada sedanji družbi, čeprav je njegovo delo nastalo v prejšnjem stoletju.« Avtor hoče v svojem predavanju, ki ga prinaša, kot rečeno, ta knjižica, pokazati, »kaj predstavlja Nietzschejeva misel za krščansko vero,« kajti po njegovem je v Nietzscheju vendarle mnogo takega, kar ni v nasprotju s krščanstvom. Opozarja tudi na vpliv filozofa Schopenhauerja na Nietzscheja, čeprav je ta sam zanikal tak vpliv. V več odstavkih prikazuje nato bistvo Schopenhauerjeve filozofije pesimizma, ki je vplivala na Nietzschejevo filozofsko misel, in v nadaljevanju odkriva tudi značilne razlike med Schopenhauerjevo in Nietzschejevo filozofijo. Edvard Kovač piše: »Schopenhauer je za Nietzscheja še vedno v metafiziki, ki je samo drugo ime za evropski nihilizem... Pri Schopenhauerju volja hoče življenje. Nietzsche pa je rekel skozi usta Zaratuštre: »Tisto, kar ne obstaja,

ne more hoteti.« Za Nietzscheja ni volja tista, ki hoče življenje, ampak je ravno obratno, življenje nekaj hoče, življenje hoče moč, življenje je torej osebek. Z Nietzschejem tako ostanemo na področju čutnosti. Zaratuštra pravi: »Ostanite zvesti zemlji.« Življenje se izraža v moči, ki hoče še bolj biti, kar pomeni, da hoče biti še močnejša.

Avtor precej obširno razlaga, kakšen simbol je pomenil Nietzscheju kult grškega boga Dioniza v nasprotju s kultom Apolona ali bolje rečeno s simbolom Apolona. Po njegovem se je v grškem religioznem izkustvu Dionizov kult obrčal predvsem k tistim, ki se niso mogli popolnoma vključiti v institucionalno organiziranost polisa, tj. grškega mesta oziroma družbe; to je veljalo posebno za ženske in sužnje. »Religiozni tok Dionizovega kulta je v antični Grčiji nudil možnost preslojevanja tistim, ki so se znašli na robu priznanega družbenega reda. Bil je religiozno izkustvo, ki je bilo čisto nasprotje uradnega kulta, poskus, da bi odpravili vse omejitve, podrli vse pregrade, ki določajo organiziran svet... Lahko torej uvidimo, zakaj ideja Dioniza vodi Nietzschejevo intuicijo, čeprav Dioniz v njegovem delu ni popolnoma enak helenskemu«, pravi Kovač malo naprej. Grška tragedija je nastala iz hrupnih sprevodov in uporabe mask med Dionizovimi praznovanji. Odtod tudi naslov prvega Nietzschejevega dela »Rojstvo tragedije iz duha glasbe«, ki ga je napisal filozof kot 26-leten univerzitetni profesor. V Nietzschejevi viziji je svet »tragična igra«, pravi Kovač. »Že v prvem delu mu je tuja (filozofska) spekulacija, njegovo mišljenje vre iz osnovnega izkustva, ki je poetično in blizu simbolom. Tako za »tragično« (v svojem razumevanju sveta) lahko najde izraz le v estetiki.«

Eno izmed poglavij knjižice ima naslov »Dioniz in Sokrat«, drugo »Dioniz in Kristus«. V tem zadnjem opozarja na Nietzschejevo sovražnost do krščanstva, toda to sovražnost je izražal predvsem z molčanjem o njem. Na koncu avtor opozarja na to Nietzschejevo stališče do krščanstva in zaključni predavanje oziroma knjižico z besedami: »Nietzsche se je v globini svoje tragične zgodaj srečal s Križanim. Do njega ni mogel biti ravnodušen niti takrat, ko je o njem molčal. Podobno ne more biti do krščanstva indifereentna naša doba, pa naj o njej govori z besedo ali z molkom.« Zdi se nam pa, da je avtor nekako preveč hlastno končal svoje zanimivo predavanje, ne da bi bil s krščanskega stališča dovolj osvetlil tisto, kar razlikuje Nietzschejevo filozofijo od krščanske misli. Mogoče pa to niti ni bil njegov namen in mu je šlo samo za osvetlitev Nietzschejeve filozofije tragičnosti, kar mu je vsekakor lepo uspelo. **fj**

Izšla je nova, 9-10. številka mesečnika »Cerkvev in sedanjem svetu«. Med drugim prinaša zelo zanimiv esej Mirka Mahničiča o slovenskih narodnih tradicijah pod naslovom »Sveta dediščina očetnih izročil«. Številka je ubrana na temo »Povezanost slovenskega pastoralnega prostora«.

V oktobrski številki »Sodobnosti« je objavljen pomemben esej Tarasa Kermaunerja »Obnova mite (in rituala) v današnji slovenski dramatik«. Gre za nove poglede na slovenske mite in njihov pomen za književnost in gledališče.

SSG v Trstu

EPHRAIM KISHON

BIL JE ŠKRJANEC

Režija: MIRAN HERZOG

Premiera: v petek, 7. novembra 1980 ob 20. uri - ABONMA RED A - premierski

Ponovitve: v soboto, 8. novembra 1980, ob 20.30 - ABONMA RED B - prva sobota po premieri v nedeljo, 9. novembra, ob 16. uri - ABONMA RED C - prva nedelja po premieri

Prodaja vstopnic vsak dan od 10. do 12. ure in eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. 734265.

»Mitteleuropa«

O. S.

Med mitom in stvarnostjo

5

Vstopu Otona v Avstrijo so nasprotovali predvsem socialisti ter avstrijski, nemčursko usmerjeni liberalci, medtem ko je bila ljudska stranka voljna za to, da se mu dovoli vstop. Ko je bila potem od leta 1966 do 1970 na oblasti ljudska stranka sama, je Otonu Habsburgu dovoljenje tudi dala. Ta je v Avstriji sicer začel z dejavnostjo, ki bi jo lahko imenovali tudi politično. Toda ne v tem smislu, da bi delal za povrnitev monarhije, pač pa v duhu evropskega združevanja. Okrog njega so se zbirali predvsem konservativni, v glavnem aristokratski krogi, ki poudarjajo avstrijstvo, njegovo srednje-evropsko in večnarodno tradicijo. Ustanovilo se je posebno avstroevropsko gibanje, imenovano »Aktion Österreich-Europa«, ki ima svoje podružnice in tajništva po vseh avstrijskih zveznih deželah. Načeljujejo jim večinoma pripadniki nekdanje aristokracije. Onemu

na Dunaju npr. knez Willy pl. Turn in Taxis (von Thurn und Taxis). Toda na politično polje to gibanje še ni stopilo, razen njegov mladinski odsek na študentovskih volitvah. Stranke namreč s svojim aparatom in kapitalom povsem obvladajo sredstva obveščanja in s tem ljudsko mišljenje. Monarhistično razpoloženje v Avstriji danes dejansko ne obstaja.

V primeru Otonovega kroga pa pravzaprav niti ne gre za oživljanje monarhističnih tradicij, pač pa za dokaj sodobno evropsko misel — združena Evropa na krščanski idejni podlagi. Ker sama Avstrija ni pridružena Zah. Evropi ter njenim skupnim organizacijam, na zadnjih volitvah za Evropski parlament tudi ni sodelovala. Zaradi tega je Oton Habsburg nastopil kot kandidat za evropskega poslanca na Bavarskem in bil tudi izvoljen.

Zanimivo pri tem je, da Otonovo ravnanje in na-

stopanje izredno draži tržaško »Mitteleuropa«. V številki šest je objavila članek z naslovom »Otto d'Asburgo: un grosso equivoco politico«, izpod peresa istega W. Pisca vznemirja prav »nehabsburška« dejavnost Otona. Po njegovem naj bi se bil izneveril habsburški tradiciji oz. terezijanski, jože-finski in francjožefovski, ker se je bil dal izvoliti na Bavarskem za evropskega poslanca. Preko svojega imena da izkorišča veličastje habsburške tradicije, zato naj bi svoje delovanje vršil kar pod drugim imenom, da ne bi prizadel zgodovinskih vrednot, ki so povezane s habsburško tradicijo in so last vseh naših narodov, kot so jih ustvarili v stoletjih bojev, dela in trpljenja. (Kako se »Mitteleuropa« vede do njej najbližjega od teh narodov, smo že omenili!)

Ker je Oton Habsburg sedaj vodja konservativne organizacije »Paneuropa-Union«, zatrjuje isti pisec, da pri tej organizaciji nikakor ne gre za evropsko pač pa za psevdoevropsko organizacijo. Zato da so danes naši narodi edini dediči onega srednje evropskega izročila Habsburgov, ki je bilo prenehalo leta 1918. — Gre torej za nasprotje med sodobnim, četudi konservativnim gledanjem na Evropo v primeru Otona Habsburga ter nestvarne romantične zaglednosti v preteklost na straneh tržaške »Mit-

Pisave kot pregrade za kulturno zblížanje

Kitajska ima približno štirikrat več prebivalstva kakor Združene države ali Sovjetska zveza in mnogo daljšo zgodovino in vendar je v vsakem pogledu za evropsko javnost eno najbolj malo znanih področij na svetu, celo manj znano kakor mnogi od tistih delov Afrike, ki so bili odkriti in odprti za civilizacijo šele v preteklem stoletju. Japonska je bila pred zadnjo vojno ena izmed glavnih velesil in je danes ena glavnih gospodarskih velesil na svetu, velika tudi v pogledu znanstvenih raziskav, tehničnega napredka, medicine in drugega in vendar se bo na Zahodu komaj našel kdo zunaj kake specializirane vseučiliške katedre, ki bi znal japonsko. Obe državi oziroma naroda sta takoreoč neprodorno zaprta za tiste, ki se zanimajo za njuno zgodovino in sedanost, za njuno kulturo in umetnost, pa tudi za navezovanje človeških odnosov, ne toliko zaradi svojega jezika, kot pa zaradi trdovratnega vztrajanja pri svoji pisavi.

Skoro noben zahodni človek si ne more tudi če bi rad, vzeti toliko časa, da bi se naučil kitajske ali japonske pisave, ki zahteva toliko posebnih znakov oziroma simbolov, kolikor je besed oziroma pomenov. Niti po več letih učenja bi ne bil v stanju, da bi bral kak japonski ali kitajski časnik ali knjigo, tudi če bi se recimo ustno naučil kitajskega ali japonskega jezika. Oba velika azijska naroda se trdovratno držita svoje tradicionalne pisave, ravno to pa je krivo, da se ne more vzpostaviti med njima in Zahodnim ali boljše rečeno vsem ostalim svetom tesen odnos kulturnega sodelovanja ali kulturnega zblížanja ter sodelovanja. Kitajščina in v enaki meri japonsčina pomeni za zahodnega človeka vedno pojem nečesa nedostopnega, nerazumljivega, popolnoma tujega, še nekaj hujšega od tistega, kar izraža slovenski izraz »španska vas«. Če se hočejo Kitajci ali Japonci pri-

bližati Zahodu, morajo prevesti svoje knjige ali časnike v kak zahodni jezik, predvsem v angleščino, a tudi na ta način se seveda ne morejo približati vsemu Zahodu in ga seznanjati s svojo kulturo in drugo stvarnostjo, saj ne znajo vsi ljudje na Zahodu angleško.

Podoben problem pa je tudi z arabsko pisavo, nadalje s perzijsko in raznimi indijskimi, pakistanskimi, bangladeškimi in drugimi pisavami. Tudi hebrejščine se je zaradi vztrajanja pri stari pisavi težko učiti in marsikdo se zaradi tega odreče name, da bi se naučil tega jezika zaradi lažjega poglobljanja v svetopisemske študije.

Svet si skuša priti kljub vsem težavam in oviram vedno bliže s pomočjo raznih mednarodnih organizacij, kot je npr. UNESCO, ne more pa se še prikopati do spoznanja, da bi bilo treba poenotiti abecedo, da bi bil študij tujih jezikov lažji. To bi veliko prispevalo k odstranjevanju psiholoških in kulturnih pregrad med narodi. Kaže, da imajo pri tem večje in hujše komplekse neevropski narodi. Boje se odreči svojim tradicionalnim pisavam, misleč, da bi se s tem odrekli eni izmed značilnosti svoje kulture in narodne samobitnosti, toda v resnici bi si pridobili nove prijatelje in nove poznavalce svoje kulture. Celotna Rusija trpi od tega, da vztraja pri cirilici, ker je nujnost, da se zahodni človek najprej nauči cirilske abecede, če se hoče učiti ruščine oziroma ukrajinske ali beloruščine — da niti ne omenjamo drugih jezikov, ki jih danes pišejo v Sovjetski zvezi s cirilico — močna psihološka in praktična ovira za učenje teh jezikov. Tako razširjenost ruščine v zahodnem svetu nikakor ne odgovarja dejanskemu položaju in vlogi ruskega naroda in sovjetske države v današnjem svetu.

Idealna rešitev bi seveda bila, da bi vse države uvedle latinico kot pisavo za vse

jezike, ki se govorijo v njih. To bi tudi takojšnjim šolarjem olajšalo učenje lastnega knjižnega jezika, npr. na Kitajskem ali Japonskem, saj zdaj traja leta in leta, da se naučijo pisati in brati lasten jezik. Vendar kaže, da smo kljub nekaterim obetavnim začetkom v tem smislu — npr. na Kitajskem — še daleč od tega cilja. Tradicija in predvsem bojazen, da bi se zdelo, da so se uklonili s sprejemom latinice zahodnemu vplivu, sta še premočni.

—o—

NOVI ZAHODNONEMSKI PARLAMENT

V Bonnu je bilo prvo zasedanje zveznega parlamenta, kot je izšel z volitev na začetku oktobra. Za predsednika je bil ponovno izvoljen 64-letni predstavnik krščansko-socialne zveze Richard Stuecklen. Na to mesto je bil prvič izvoljen lani, ko je prejšnji predsednik Carstens postal državni polglavar.

Predsednik republike Carstens je sprejel voditelja social-demokratske in liberalne stranke Brandta in Genscherja, ki sta izjavila, kako se obe stranki strinjata, naj se za kanclerja potrdi Helmut Schmidt.

KUBA IN ZDA

Kubanski režim je pomilostil 30 ameriških državljanov, od katerih so nekateri prebili 10 let v havanskih ječah. Med izpuščenimi, ki so že prispeli v Florido, je tudi pet preusmerjevalcev letal, ki so jih takoj ob prihodu na ameriško ozemlje aretirali.

—o—

V Prosvetnem domu na Opčinah do 16. novembra 1980

razstava MILKO BAMBIČ slike, risbe in povojni lepaki

Urnik: ob delavnikih od 17. do 19. ure; ob nedeljah od 10. do 12. in od 16. do 19. ure.

teleurope«, kar pa nima seveda nikake resnične teže v današnji politični usmeritvi množic.

Res pa je, da bi ob imenih, ki jih v tem avstroevropskem gibanju srečamo — Auersperg, Laudon, Liechtenstein itd. in katerih nakdanji nosilci so bili tako povezani tudi s slovensko zgodovino, pričakovali precej več tistega avstrijsko večnarodnostnega duha, na katerega se sicer radi sklicujejo. Ostanki plemstva s Slovenskega ali iz Češke, ki se danes nahajajo v Avstriji, niso več sposobni slediti toku časa. Gre za sicer idealistično usmerjen in dobro vzgojen mlajši rod, ki pa nikakor ne more iz tradicionalnega okvira. Načelna usmerjenost proti panslavizmu in komunizmu, idejama, ki sta po prvi in po drugi vojni zajeli slovanski svet, sama po sebi seveda še ne pojasnjuje razmer, v katerih so se že pod monarhijo znašli ti narodi.

Ne morejo prav doumeti, zakaj so slovanski narodi padli v panslavizem oz. da so bile temu krive prav razmere pod staro Avstrijo. Mogoče je temu tako tudi zaradi tega, ker so poučeni le iz nemških virov, čeprav v glavnem še poznajo jezike iz svojih nekdanjih dežel.

Gibanje »Aktion Österreich-Europa« izdaja tudi svoj mesečnik, ki je zadovoljivo urejevan, vendar pa odsoten prav srednje evropski stvarnosti, v ka-

teri dejansko izhaja. Mesečnik se imenuje »o.k. oesterreich konservativ«. Med rednimi sodelavci se pojavljajo imena kot August Lovrek, Otto Habsburg, že omejeni Thomas Chaimovicz, pa Erich Thanner in še kako drugo. Iz spisov diha zastarelo gledanje na svet oz. na družbena vprašanja, kot posledica klasične šole z latinščino in grščino, s spretnostjo v pisanju in govorjenju, vendar pa neživostjo v resnične razmere — kot že omenjeno. Tudi prispevki Otona Habsburga so vedno usmerjeni v svetovno dogajanje, o Perziji, Kitajski in seveda Ameriki, razmerju velesil, razmerju med svobodnim in med komunističnim svetom itd. Daleč od tega, da bi se mesečnik posvetil v prvi vrsti spoznavanju narodov in njihovih kultur, ki so bili nekoč skupno v monarhiji in od česar ima Avstrija še vedno veliko dediščino.

Opravka imamo torej tudi tu z resnično odtujenostjo, s tisto svetovljansko odmaknjenostjo, ki je po eni strani lahko posledica plazu poročil svetovnih poročevalskih agencij in jih preprosta pamet nekritično požira, kar bi kazalo na precej nizko duhovno raven tega gibanja, katerega vodstvo se ima menda že zaradi plemiškega rodu za posebno »elito«; ali pa po drugi strani posledica tega, da se o oddaljenih dogodkih lahko bolj prosto piše, ne da

bi se izzvalo polemiko iz proteste. To pa je spet neke vrste manipulacija, proti čemur se sicer Thomas Chaimovicz v svojih rednik člankih tako vneto zaganja.

Kdor pa se resnični stvarnosti izogiba, ne more imeti v javnosti tudi pravega odmeva. Zato životari tudi »o.k.« oz. avstroevropsko gibanje naprej, v pozabljenosti in jasno je, da ga občila, ki so v rokah drugih strank, zaradi tega toliko lažje prezrejo, ne da bi jim kdo lahko potem očital enostranskost.

Vendar pa, čeprav avstroevropsko gibanje v avstrijski javnosti ne doseže pravega odmeva, so predavanja in zborovanja, ki jih prireja, dobro obiskana. Posebno še, če na njih govori Oton Habsburg. Občinstvo sestavljajo predvsem izobraženski sloji. In vtis je, da se avstrijske politične stranke tudi tega bojijo, saj javna občila, ki so v njihovih rokah, ta zborovanja in prireditve skoraj redno zamlčujejo.

Toda, odkar je bil Oton Habsburg izvoljen za poslanca v Evropski parlament, tudi ta taktika avstrijskih strank ni več mogoča. Treba jo je bilo spreminiti. Sedaj se strankarski zastopniki teh prireditve slovesno udeležijo in izrečejo tudi pozdravne besede evropskemu poslancu.

(Dalje)

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 00000000000000000000 7 0000

Ostankino, 15. julija 1980

Med desetimi uslug, ki jih gostom nudi hotel Kosmos, ni predvideno bujenje. Vsaka soba ima poleg televizijskega in radijskega sprejemnika tudi uro, vdeleno v posteljno vzglavje. Toda budilka ne deluje in kljub takojšnjemu opozorilu je vse do odhoda 6. avgusta ne bodo popravili. Nič hudega, zavese so prosojne, soba pa obrnjena na vzhod, tako da svetloba vdre v sobo že ob zori. Tudi na to se bo treba navaditi.

Ob devetih po krajevnem (ob osmih po tržaškem) času imamo zadnji prišleci sestanek v hotelskem foyerju. Skoraj bi djevuški v 16. nadstropju pozabil izročiti sobni ključ, zato prihiti za mano in mi ga, čeprav vljudno, iztrga iz rok.

Z dvema avtomobiloma, ki jih je RAI najel za ves čas iger, se bomo popeljali do radiotelevizijskega centra Ostankino, približno dva kilometra od Kosmosa.

Sivi oblaki in rahlo pršenje spremljajo tudi naš prvi moskovski dan. Ko avtomobil zavije mimo postaje podzemne železnice VDNH, kjer švigajo avtomobili in trolejbusi, tovornjaki in tramvaji, z začudenjem ugotovim, da je večina voznikov ženskega spola. Potrditev članka torej, ki sem ga pred dnevi bral v Corriere della Sera, v katerem avtor, moskovski dopisnik milanškega dnevnika Vittorio Zucconi postavlja tezo, da se v najkočljivejših trenutkih zgodovine, ko se je treba izkazati, sovjetski režim opre na djevuške, matjuške in babuške, z eno besedo na ženske, ki s svojo pridnostjo in delavnostjo rešujejo v zadnjem hipu, kar se še rešiti da.

Vendar ni časa za premišljanje, avtomobil je že švignil mimo umetnega jezera, poleg katerega stoji lična — škoda, da zdaj že razpadajoča — cerkva s tradicionalnimi čebulastimi kupolami.

Gilberto Evangelisti nas v odsotnosti Guglielma Morettija, ki se je za dva dni vrnil v Rim, popelje v pritlične urade novega radiotelevizijskega centra, kjer bomo opravili še zadnje formalnosti za dokončno akreditiranje.

Nihče od nas verjetno ni pričakoval, da bo šlo tako hitro. Trije funkcionarji še enkrat skrbno pregledajo olimpijske potne liste, jih zalepijo v prozorno plastično ovojnico, opremijo s trakom in jih izročijo šefu urada, ki vsakega posameznika nagovori, mu zaželi uspehov pri delu in stisne roko. Vse to z največjo zunanjo slovesnostjo. Nasmešek mi gre preko obraza, ko gledam kolege, kako stojijo pred funkcionarjem in topo gledajo, ne da bi razumeli besedice, saj celotni nagovor poteka v ruščini.

Z obešenim potnim listom na prsih se vrnemo na prosto in se napotimo preko drugega vhoda v palačo, kjer bomo preživeli večino moskovskega bivanja. Na vходу nas čaka policist, ki znova pregleda akreditivno listino, nas popelje do metaldetektorja, policisti v civilu pa medtem pregledajo torbe. Ponovi se postopek, na katerega smo se polagoma že navadili.

Radijski študiji in režije, kjer bomo delali, so v četrtem nadstropju. Ogromne prostore so začasno pregradili s stenami iz debelega kartona. Režije so, skoraj bi rekli, nabito polne. Poleg naših tehnikov, ki se priučujejo tehnični opremi madžarske izdelave, imamo na razpolago tudi domače tonske mojstre ali bolje rečeno dekleta, ki naj bi pomagala pri montaži. Celotno domačo ekipo vodi 38-letni inženir Kiril, ki odlično govori italijansko. Tudi večina deklet zna kak tuji jezik.

Uslužni Kiril je na razpolago ne samo za tehnične, pač pa katerekoli informacije. In vendar je kljub uslužnosti takoj čutili v vsaki njegovi kretnji nezaupanje. Skoraj nehote se spomnim na znani stavek sovjetskega zunanjega ministra Maksima Litvinova, ki ga je Stalin leta 1939 zamenjal, da se ne bi zameril Hitlerju, ki je ponujal nenapadalno pogodbo, saj je bil Litvinov Jud. »Rus«, je tedaj dejal Litvinov, »ne vidi povsod vohunov, ker bi se bal, da bodo odkrili, kar imamo, pač pa ker se boji, da vohuni ne bi odkrili vsega, kar še nimamo.«

— Znaš Mihec, meni se zdi, da be tudi midva mogla anbot kej štrajkat. Tudi kašen prjatu me je vre prašau, de zakaj neč ne štrajkamo. Jn za mano pej kažejo s prstom jn pravejo: »ta je tisti, ke neč ne štrajka«. Ani tudi sumejo, de nas plačava CIA jn pravejo, de je bulše se neč ne mešat z nama. Mene je skori sram hodet po cesti.

— Ja, Jakec, prou praveš. Ma kaku boš štrajkau, če nisi vpisan u sindikat? Narprej be se mogla vpisat jn pole čakat, de nam ukažejo. Ma u kateri sindikat be se lahko midva vpisala?

— Kam? Med delouce od komuna, ne! Kej nismo tle na hiši od komuna? Jn na narvišjem položaji, še višjem od župana.

— Ma plača pej ni položaju primerna.

— Videš. Tu je zatu, ke nisma u sindikati jn taku se nobeden ne zmeni za nas. Zatu je prou potrebno, de se vpišema. Zatu ke dandanes je sindikat vse. Še več ku vlada. Vidi — denmo reč — kašnega hudiča je naredu sindakat na Polj-

In tega — to mi je jasno že po prvih urah bivanja v Sovjetski zvezi — nikakor ni malo.

V sobici imamo trije en sam pisalni stroj, vendar je ureditev boljša in udobnejša, kot smo jo imeli pred štirimi leti v Montrealu, kjer so bile pisarne v petem, režije pa v četrtem nadstropju, ali pred osmimi leti v Münchnu, kjer smo delali v podzemlju.

(Dalje)

ITALIJA IN AFGANISTANSKI BEGUNCI

Zunanji minister Colombo je odposlanstvu Sklada Združenih narodov za pomoč otrokom sporočil, da bo italijanska vlada potrojila svoj prispevek v ta Sklad in hkrati določila prispevek dveh milijard lir za izvedbo posebnega načrta, ki predvideva pomoč afganistanskim otrokom, ki so trenutno v begunskih taboriščih v Pakistanu. Prihodnje leto bo prispevek Italije že omenjenemu Skladu Organizacije Združenih narodov znašal šest milijard lir.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart. Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

skem: je zletu ta prvi sekretar od partije Gierek jn za njem so scabali s položajev še celo vrsto drugeh funkcionarjev. So mogli naredet drugo vlado jn šele ta se je lahko glihala ses sindikatam.

— Ja, ma tu ni naredu ta pravi sindikat ...
— Se zna, de ne. Tisti sindikat, ke je biu prej, je biu od vlade! Jn če je bla ob velavo vlada, tudi nje sindikat je šou u neč. Zdej jema velavo an nov sindikat, ke je kapo tisti Valesa. Glih zatu so naredili an nov sindikat, zatu ke uni od prej je biu ana figa. Tle se vide, kašno muč jema lahko an sindikat, če je ta pravi. Prfina Brežnjev je u skrbeh zastran tega Poljskega sindikata jn prouzaprou je šou u luft ceu svet.

— E, ma ne bo šlo vse taku gladko. Vidi ke tudi ta nova vlada dela dešpete temi novmi sindikati. Sej si morbet slišau, de so iz zahodne Nemčije poslali temi sindikati za šenk ane makine za tiskat njehe sindikalni časnik; ma vlada je tiste makine ustaula na konfini zastran dacja.

— Ma tudi Valesa ne bo moučau jn se ne bo pestu jemet za norca. Zatu ke tisti sindikat, ke pride prou od ledi, jema veliko muč. Zgleda, de so pasali cajti, ke je an sindikalni funkcionar delau kar je tou. Vidi — denmo reč — u Torini ses tistem Fiatom. Tisti vladni sindikat je ukazau štrajk jn pole so štrajkali jn štrajkali jn se glihali jn če nu les jn pole je pršu ven ku an ludski sindikat, ke ni še prou organiziran. Ma je šlo po cesti štiridesettaužent deloucou, ke niso več krčali, neč razbivali (glih taku moško ku Poljaki) jn lepu povedali, de je vsega zadosti. Jn u štirindvajsteh urah je blo vseh štrajkov konc. Si vidu? Jn so dobili po nusi fukcjonarji od sindikata.

— Ja, ja, sindikat jema res veliko muč. Jutre se gremo vpisat.